

Utbildningsinspektion i Almby skola förskoleklass, grundskola årskurs 1–9

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Almby skola	Antal barn/elever
Förskoleverksamhet	68
Skolbarnsomsorg	178
Förskoleklass	42
Grundskola	564

Almby skola ligger i ett villa- och hyreshusområde i centrala Örebro. Befolkningen ökar i området vilket märks främst i de yngre åldrarna. Skolan består av två rektorsområden, rektorsområde F-3 och rektorsområde 4-9 med var sin rektor. I skolan finns cirka 600 elever. Personalen består av och cirka 70 personer.

Rektor för rektorsområde F-3 ansvarar för förskolan Södra gården, förskoleklass, årskurs 1-3 och skolbarnsomsorgen. Huvuddelen av verksamheten bedrivs i Östra skolan, en äldre byggnad där de olika arbetslagen förfogar över var sin våning.

Rektor för rektorsområde 4-9 ansvarar för verksamheten i årskurserna 4 till och med 9.

Vid inspektionstillfället var några av skolans lokaler under ombyggnad. Detta innebar att delar av verksamheten i rektorsområde 4-9 var utlokaliserad till Brickebackens bostadsområde som ligger ca 25 minuters promenadväg från Almby skola. Årskurserna 5 och 6 hade hela sin verksamhet i en f.d. förskola och eleverna i årskurs 7-9 hade delar av sin undervisning i Brickebackens skollokaler.

Skolan har hälsoprofil för alla elever i F-9 och naturorienterande profil för elever som så önskar i årskurserna 7-9.

Målsättningen för skolan är att eleverna skall uppleva att de genomgår sin utbildning i en skola och inte i två skilda rektorsområden. De två rektorsområdena har därför gemensamma måldokument såsom verksamhetsplan, hälsoplan F-6 och plan mot mobbning/kränkande behandling. Man gör även en gemensam kvalitetsredovisning.

Skolan är indelad i åtta arbetslag och varje lag har en utvecklingsledare. Dessa utvecklingsledare utgör tillsammans med de två rektorerna skolans ledningsgrupp. Skolan har även en framtidsgrupp där frågor om skolans utveckling och tankar om lärande diskuteras. Denna grupp är uppdelad på två grupper, dvs. en grupp per rektorsområde. Grupperna leds av respektive rektor.

Almby skolas föräldraförening ordnar möten varje månad där ombyggnationen är en stående punkt och därutöver diskuteras något tema. Under hösten har man haft teman som klassförälderrollen, pedagogiken i den nya skolan och profilskola.

Denna rapport omfattar hela Almby skola, dvs. båda rektorsområdena.

Genomförandet av inspektionen i Almby skola

Skolverket sände den 28 maj 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Almby skolas rektorsområde F-3 har bestått av undervisningsråden Ewa Hallberg och Christina Aro Östgren och i rektorsområde 4-9 av undervisningsråden Ewa Hallberg och Sonny Bjarkå. Besök i Almbyskolan genomfördes den 26-29 oktober 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Almby skola, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Almby skola genomfördes intervjuer med personal, rektorer, elever, föräldrar samt ordföranden i föräldraföreningen. Lektioner i årskurserna 2, 6 och 9 besöktes.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Av samtal med elever, föräldrar och personal framkommer att Almby skola utgör en trygg miljö där alla vuxna ansvarar för alla elevers trivsel. Den enkätundersökning skolan genomfört bland elever i årskurserna F-3 visar samma resultat. De allra flesta elever trivs och känner sig trygga i sin skola. Eleverna har god kunskap om relationer och förhållningssätt och redskap för hur konflikter skall bearbetas och redas ut.

De yngre barnen berättade att deras elevråd skulle ha ett möte med elevrådet för årskurs 7–9 för att diskutera hur man skulle komma tillrätta med att de äldre eleverna ibland bråkade och förstörde för de små. En elev berättade att ”när det blir litet bus och bråk eller någon retas så får man ha ett litet prat”.

Vid samtalen med inspektörerna visade eleverna att de tog ansvar för och var delaktiga i såväl sitt lärande som i skolans arbetsmiljö. I vissa frågor önskar eleverna större delaktighet än vad de upplevde sig ha. De yngre eleverna kunde tydligt beskriva hur de arbetade med att formulera mål och att utvärdera sina insatser i sin planeringsbok.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Almby skolas båda rektorsområden har nått goda resultat inom området normer och värden.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I de lägre årskurserna görs individuella uppföljningar av elevernas kunskaper och såväl elever som föräldrar uttryckte att skolan ger god information om varje elevs resultat. Några sammanställningar av resultat på klass- eller årskursnivå görs inte. Elever vid rektorsområde F–3 visade förtrogenhet med målen för skolans verksamhet och att de var delaktiga i sin egen kunskapsutveckling.

I skolans kvalitetsredovisning finns heller inga resultat i ämnen eller övergripande kunskapsområden för årskurserna 4–6. De intervjuade föräldrarna ansåg att de vid utvecklingssamtal får god information om det egna barnets utveckling både kunskapsmässigt och socialt. Elever och föräldrar uttrycker att de endast översiktligt ges information om skolans syfte och mål. Föräldrarna menar att de därför har svårt att jämföra den information de ges om barnets kunskaper och färdigheter med vad skolan förväntar sig. Skolan genomför de nationella ämnesproven i årskurs 5 i engelska, matematik och svenska. Några sammanställningar eller analyser görs dock inte och lärarna uttryckte vid intervjun att de inte såg någon nytta med proven.

I kvalitetsredovisningen för 2004 redovisas betygsresultat i svenska, engelska och matematik för årskurs 9 samt andelen elever som är behöriga till nationella program i gymnasieskolan. Utöver detta finns endast några summariska redovisningar av verksamhetens resultat avseende elevernas språkutveckling.

Underlaget för inspektörernas bedömning av verksamhetens resultat avseende kunskaper är därför i huvudsak nationell betygsstatistik samt uppgifter från Skolverkets Analysverktyg för Lokala SambandsAnalyser (SALSA). I SALSA jämförs skolans resultat med ett modellberäknat värde. Detta räknas fram med hjälp av vissa bakgrundsfaktorer som utifrån forskning visat sig betydelsefulla, t.ex. föräldrars utbildningsnivå och fördelningen pojkar/flickor.

Almby skola har en hög andel elever som är behöriga till studier på gymnasie-skolans nationella program, 93,3 procent och har under de senaste åren lyckats höja denna andel betydligt. Bedömer man skolans resultat utifrån andelen elever som nått målen i samtliga ämnen visar det sig dock att skolan under de fem senaste åren nått lägre resultat än vad som kan förväntas enligt det modellberäknade värdet. Elevers betyg är inte en fråga enbart för lärarna i årskurserna 7–9 varför dessa resultat enligt inspektörerna bör vara ett underlag för skolans framtidsgrupp att diskutera.

År	Modellberäknat värde %	Skolans resultat %
2000	76	58
2001	77	74
2002	80	71
2003	82	74
2004	84	72

Tabell: Andel elever som borde nått/nått målen i alla ämnen, modellberäknat värde och skolans resultat 2000-2004.

Skolan har under flera år satsat på hälsofrämjande insatser för eleverna i årskurs F–6 och fr.o.m. 2004 omfattas även elever i årskurserna 7–9 av dessa. Uppföljningar av elevernas uppfattning av satsningen eller resultat redovisas inte.

I de samhällsorienterande ämnena (so) har man de två senaste åren givit slutbetyg i hela so-blocket för hälften av skolans elever och i enskilda ämnen för den andra hälften. Detta tyder på att man utvecklat olika arbetssätt. Någon analys av vad detta betytt för elevernas kunskapsutveckling finns inte. Elevernas betyg kan vara en indikator och då finner man att 2003 är det en betydligt högre andel elever som läst ämnena enskilt som fått Väl godkänd (VG) eller Mycket väl godkänd (MVG) jämfört med den grupp som läst i ämnesblock. Andelen elever som inte nått målen är ungefär lika stor i de två grupperna. För 2004 har de allra flesta elever som läst ämnena enskilt nått minst Godkänd-nivån medan 8,7 procent av elever som läst ämnena i block ej nått målen. Varför skolans resultat ser ut på detta vis är inte analyserat av skolans personal.

I kvalitetsredovisningen ställs ett antal frågor och påståenden som exempelvis ”Har vi för höga krav på nivån Godkänd?”. Något arbete för att förbättra skolans egna kunskaper om sina resultat har däremot inte föreslagits vare sig i kvalitetsredovisningen eller i verksamhetsplanen för 2004. De obligatoriska ämnesproven i årskurs 9 skall användas som stöd i betygssättningen. I kommunen görs uppföljningar av hur skolans slutbetyg i ämnena engelska, matematik, svenska och svenska som andraspråk överensstämmer med resultaten på ämnesproven. Denna sammanställning visar att för de elever som slutade grundskolan våren 2004 fanns en hög överensstämmelse mellan betyg och provresultat.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Almby skola når godtagbara resultat men de bör förbättras. Ett steg i arbetet med att utveckla relevanta strategier för förbättring är att bearbeta och analysera verksamhetens resultat.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Elever, föräldrar och personal beskriver att skolan gör ett gott arbete för att motverka kränkande behandling. Eleverna har god kunskap om både vart de skall vända sig då de upplever mobbning och hur arbetet för att förändra situationen går till. De intervjuade eleverna gav flera exempel på hur de kunnat agera och få stöd av de vuxna för att snabbt komma tillrätta med bråk som skulle kunna utvecklas till mobbning. Eleverna är delaktiga i diskussioner om den gemensamma arbetsmiljön. Skolans öppna klimat underlättar för eleverna att samtala med varandra och de vuxna i de fall man är missnöjd med situationen.

De två rektorsområdena har en gemensam ”handlingsplan mot mobbning/kränkande särbehandling”. Planen som revideras årligen beskriver dels förebyggande åtgärder på såväl skol-, klass- som individnivå, dels åtgärder i de fall mobbning misstänks. Kränkande särbehandling förekommer dock endast som rubrik, i övrigt handlar planen om mobbning. Planen saknar även åtgärder i de fall kränkningar sker mellan vuxen och elev.

I läroplan för grundskolan och grundskoleförordningen ges anvisningar om att eleverna skall ges möjligheter till samverkan och inflytande. I Almby skola ges sådana möjligheter i elevråd och klassråd. För eleverna i årskurserna 4–6 fungerar inte den gemensamma elevrådsverksamheten detta läsår då verksamheten är förlagd till olika skolhus med långa avstånd. Detta har inneburit att elevrådet för årskurs 5–6 lagts i malpåse. Eleverna gav vid intervju och andra samtal uttryck för att de är missnöjda med att de inte längre får vara delaktiga och menar att det går att organisera ett tillfälligt elevråd.

Eleverna vid rektorsområde 4–9 ger dock i olika sammanhang uttryck för att de vill ha större ansvar än det de ges möjlighet till för det egna lärandet. Det framkom i intervjuer med lärarna att information om mål och diskussion om arbetsätt och arbetsformer mellan lärare och elever varierar betydligt. Graden av elevinflytande är beroende av varje lärares inställning. Inspektörerna bedömer att elevernas tidigare erfarenhet och önskemål om delaktighet kan tas tillvara i arbetet med att utveckla formerna för deras inflytande över den egna utbildningssituationen.

Föräldrar till elever i båda rektorsområdena är nöjda med det arbete skolan gör för att de skall vara informerade och delaktiga i det egna barnets skolgång. De är nöjda med arbetet inför utvecklingssamtalen och den information de ges om sitt eget barns kunskapsutveckling. Föräldrarna i rektorsområde F–3 är även nöjda med innehållet vid klassmötena. De informeras om och diskuterar skolans mål och arbete. Föräldrarna till elever i rektorsområde 4–9 är mera kritiska

till klassmötena. De menar att skolan måste planera och genomföra dessa på ett mera professionellt sätt där skolans mål och pedagogiska idéer tydliggörs. I skolans kvalitetsredovisning för 2004 anges detta som ett område för förbättring vilket är i linje med föräldrarnas önskemål.

De yngre eleverna säger att de är nöjda med sin skolgård eftersom där finns mycket att göra och det finns vuxna med ute på gården.

Sammanfattningsvis är skolans arbete för en god arbetsmiljö utan mobbning bra. Skolan har ett gott förebyggande arbete och strategier som är väl kända för hur man skall agera i de fall mobbning förekommer elever emellan. Skolans handlingsplan mot kränkande behandling behöver dock förbättras så att den omfattar alla former av kränkande behandling samt en strategi för arbetet i de fall kränkningar förekommer mellan vuxen och elev.

Skolans arbete för att ge elever delaktighet i det egna lärande är mycket gott i rektorsområde F-3 men behöver förbättras för eleverna i rektorsområde 4-9. Den delaktighet de yngre eleverna är vana vid behöver tas tillvara på ett bättre sätt i de högre åldrarna.

Arbetet för att ge elever formaliserad delaktighet är bra vid båda rektorsområdena.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

I de två rektorsområdena finns en uttalad målsättning att skapa en "röd tråd" i verksamheten för att gynna elevernas lärande. Man har kommit en bit på väg i detta arbete genom de gemensamma dokument och arbetsgrupper som finns i skolan. Skolans verksamhetsplan och kvalitetsredovisning har inte något tydligt fokus på elevernas kunskapsutveckling vare sig kopplat till läroplanens övergripande mål eller målen i ämnena. Detta kan till viss del förklaras med att sådana mål inte är i fokus i kommunens plan och att resultat inte heller efterfrågas i någon större utsträckning.

Verksamhetsbesöken i rektorsområde F-3 gav inspektörerna inblick i väl organiserad och strukturerad verksamhet där personalen samverkade för att skapa goda lärmiljöer. I klassrummen fanns mål för ämnen och teman uppsatta. Utifrån dessa formulerade eleverna sina egna mål för veckan. Man följde också upp och utvärderade mot de uppsatta målen. I intervjun med föräldrarna framkom att de var väl bekanta med skolans mål och arbete.

Inspektörernas intryck är att det arbete som görs i rektorsområde F-3 med att formulera mål såväl för verksamheten som för enskilda elever behöver utveck-

las i de högre åldrarna för att skapa kontinuitet och utveckling i lärandet. Utan sådana gemensamma strävanden ägnas tid till att försöka anpassa och fostra eleverna till enskilda lärares undervisningsstilar i stället för att ta tillvara det eleverna redan kan och förmår.

Vid samtalet med lärarna i årskurs 9 var det tydligt för inspektörerna att undervisningen i huvudsak utgår från enskilda lärares syn på kunskap och lärande. Personalen gav uttryck för olika åsikter om hur man bäst tar tillvara enskilda elevers kompetenser. Detta kommer även fram i samtal med elever och föräldrar. De kunskaper och kompetenser varje enskild lärare besitter kan på ett bättre sätt tas tillvara för att skapa gemensamma strategier för lärande. Då kommer eleverna med stor sannolikhet att få uppleva att skolans verksamhet följer den "röda tråd" man säger sig eftersträva.

Utöver information om de elever som är i behov av särskilt stöd sker inte mycket kunskapsöverföring mellan rektorsområdena eller från årskurs 6 till 9. Detta innebär ibland att ett så starkt fokus läggs på en elevs brister att läraren inte ser vad eleven faktiskt kan.

Elever i behov av särskilt stöd ges hjälp i huvudsak inom klassens ram. Personalen i årskurs 6 och 9 beskrev en försämrad möjlighet att ge stöd till enskilda elever. De menade att detta berodde på färre lärare och större elevgrupper. Det stöd lärarna kan få av personal i skolans stöd- och samverkansgrupp eller från det stödteam som finns i skolområde Sydost används i olika stor utsträckning. I samtal med lärare framkom olika åsikter och vana att ta till sig handledning eller specialpedagogens synpunkter på hur verksamheten kan förändras och anpassas för elever i behov av stöd. Det arbetssätt som beskrivs i "Arbetsplan för barn som ej nått önskad utveckling eller uppsatta mål" och det synsätt den bygger på behöver, enligt inspektörernas bedömning, ytterligare förankras så att det tänkta stödet kommer eleverna till del.

De åtgärdsprogram som upprättas för elever i behov av stöd följer en gemensam mall där insatser på organisations-, grupp- och individnivå skall beskrivas. Flertalet av de åtgärdsprogram inspektörerna tog del av var av mycket god kvalitet och kan vara ett bra instrument för att utveckla och utvärdera elevens kunskapsutveckling.

För elev som inte når målen i årskurs 9 och inte får betyg i ett ämne eller ämnesblock skall ett skriftligt omdöme ges. Av detta omdöme skall elevens kunskapsutveckling beskrivas och det kan även framgå vilka stödåtgärder som vidtagits. Några sådana omdömen har inte skrivits för de elever som inte gavs betyg våren 2004.

Den pedagogiska miljön påverkades vid inspektionen av ombyggnationen och de tillfälliga lösningar som gjorts. I årskurs 5 och 6 bedrevs verksamheten i förskolelokaler vilka inte var anpassade till vare sig stora grupper eller äldre barn. Detta i samband med en stor förändring i resursfördelningen präglade de intervjuade lärarnas syn på sina möjligheter att bedriva den verksamhet de önskade. Personalen upplevde inte något stöd för att hantera den förändrade situationen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att den pedagogiska verksamheten i rektorsområde F-3 är mycket av mycket god kvalitet. Eleverna ges möjlighet till eget ansvar och inflytande utifrån tydligt formulerade mål i ämnen och

arbetsområden. Föräldrarna ges god information om skolans mål och förväntningar på eleverna, de ges regelbunden information om vad skolan arbetar med om det egna barnets prestationer och resultat.

I rektorsområde 4–9 bedöms den pedagogiska verksamheten vara god. Det finns dock inte samma tydlighet i att sätta mål och bedöma resultat som för eleverna i de lägre åldrarna. Skolan skriver inte omdöme för de elever som ej når målen i ett ämne eller ämnesblock vilket inte är acceptabelt.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Rektor för rektorsområde F–3 har varit i området ca 1 ½ år medan rektor för rektorsområde 4–9 har betydligt längre erfarenhet av området men i samband med rektorsbytet utökades arbetsområdet från att tidigare omfattat endast 7–9.

Rektorerna uttrycker och utövar sitt ledarskap på litet skilda sätt. Rektor för F–3 deltar mycket i verksamheten, ser pedagogerna i arbete och är med i arbetslagens diskussioner. Rektor för 4–9 är mera engagerad i de förändringar som är på gång med anledning av ombyggnationen samt i skolans framtidsgrupp. Hon har även mycket elevkontakter och den bild hon får av den pedagogiska verksamheten bygger i stor utsträckning på dessa kontakter. Personalen uttryckte i intervjuerna att de saknar en direkt kontakt med sin rektor.

Rektorerna uppgav att de får ett gott stöd i sitt ledarskap av förvaltningens personal och i de rektorsträffar man har varje vecka i skolområdet.

Rektorerna har via, förvaltning och programkansli, givits ett antal delvis olika direktiv till de skall ta sig an arbetet med kvalitetsredovisningen 2003 och verksamhetsplaneringen 2004. De problemområden som beskrivs i kvalitetsredovisningen återfinns inte som förbättrings- eller utvecklingsområden i verksamhetsplaneringen vilket innebär att skolan inte arbetar med de områden man själva prioriterat utifrån den egna kvalitetsredovisningen.

Vi inspektionen framkom att lärarna gör ändringar av elevers betyg i betygskatalogen utan att detta beror på skrivfel. Rektor har i samband med faktagranskningen av denna rapport meddelat att hon informerat sig själv och personalen om de bestämmelser som gäller och att betygskatalog numera förs på ett korrekt sätt.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna ledarskapet som gott. De två rektorerna behöver utveckla ett gemensamt förhållningssätt för att leda Almby skolas hela personalgrupp så att eleverna skall uppleva den ”röda tråd” i sin skolgång som skolan eftersträvar.

Områdets gemensamma kvalitetsarbete är knutet till arbetet med kvalitetsredovisningen. Som övriga skolor i Örebro följer man de direktiv som kommer från programnämnden och redovisningen blir på så sätt mera en redovisning uppåt i systemet än ett instrument för verksamhetsutveckling. Skolans kvalitetsarbete är godtagbart men behöver utvecklas så att man utifrån olika typer av resultat bedömer och analyserar sin verksamhet i syfte att finna förbättringsstrategier.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Skolan har dels en profil för hela verksamheten, rörelse och hälsa dels matematisk-naturorienterande profilklasser (ma/no-klass) för elever i årskurs 7–9. Satsningen på rörelse och hälsa innebär att eleverna har dagliga fysiska aktiviteter, samtal om vikten av allsidig kost och för de yngre eleverna avslappning och massage varje vecka. I informationen för ma/no-klass betonas bl.a. att eleverna ges tillfälle att fördjupa sig och arbeta ämnesövergripande.

Eleverna erbjuds språkval i franska, spanska, tyska eller svenska/engelska från och med årskurs 6. Andelen elever som studerar moderna språk var 73 procent 2004 vilket är fler än genomsnittet i Örebro kommun (64 procent) och i hela riket (61 procent).

Ca 5 procent av eleverna i rektorsområdet har annat modersmål än svenska. Modersmålsundervisningen är samordnad i hela kommunen och rektorsområdet köper timmar från modersmålsenheten. I kvalitetsredovisningen för 2004 beskriver skolan de svårigheter man har att integrera modersmålsundervisningen med övrig undervisning då den är förlagd till sen eftermiddag eller i annan skola i kommunen. Svenska som andraspråk har delvis integrerats i övrig undervisning. I kvalitetsredovisningen anges att ytterligare utveckling behövs.

Vid inspektionen fanns inga elever med fysiska funktionshinder. Skolans lokaler är tillgängliga för funktionshindrade elever och tillgängligheten blir ännu bättre efter den pågående ombyggnationen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången till verksamhet är god.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

All personal vid de två rektorsområdena har adekvat utbildning och i kvalitetsredovisningen 2004 konstaterar rektorerna att all personal har formell behörighet. Skolan har tillgång till specialpedagoger, resurspedagoger och kurator. Specialpedagogerna och kurator arbetar i huvudsak konsultativt med handledning av en mindre personalgrupp eller hela arbetslag. Resurspedagogerna ger i huvudsak stöd till enskilda elever.

Pedagogerna har tillgång till olika kompetenser i sitt arbete med elever i behov av stöd via skolans stöd- och samverkansteam eller skolområdets stödteam.

Personalen bedömer att möjligheterna till kompetensutveckling bör förbättras. Ett hinder för att nyttja det utbud och utrymme som finns för kompetensutveckling är att kollegor då får högre arbetsbelastning eftersom vikarier inte sätts in.

I samband med ombyggnationen upplevs svårigheter såväl med lokaler som tillgången till datorer, bibliotek och andra läromedel men samtliga intervjuade bedömer detta som bekymmer av övergående karaktär.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången till resurser är god. De brister och problem som fanns vid inspektionen hängde i huvudsak ihop med tillfälliga lösningar i samband med ombyggnation och kommer således att försvinna då skolan får tillgång till sina nya ombyggda lokaler.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att skolans arbete med normer och värden håller god kvalitet i Almby skolas båda rektorsområden. Den pedagogiska verksamheten i rektorsområde F-3 håller mycket god kvalitet. Personalens kompetens bör ge goda förutsättningar att ytterligare utveckla och förbättra sin skola.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- verksamhetens resultat,
- elevernas delaktighet i det egna lärande inom rektorsområde 4-9,
- skolans handlingsprogram mot kränkande behandling behöver utvecklas så att det omfattar alla former av kränkande behandling samt en strategi för arbetet i de fall kränkningar förekommer mellan vuxen och elev och
- kvalitetsarbetet behöver utvecklas så att skolans personal utifrån verksamhetens resultat bedömer och analyserar sin verksamhet i syfte att finna förbättringsstrategier.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Elever som ej erhåller slutbetyg för att de ej nått målen i ett ämne eller ämnesblock ges inte något skriftligt omdöme (7 kap. 9 § grundskoleförordningen).

Datum	Ort
2005-04-29	Linköping

Ewa Hallberg
Christina Aro Östgren
Sonny Bjarkå